

VYBRANÉ ÚČETNÍ POSTUPY

BPV URVS jaro 2017

Irena Opluštilová, oplustii@econ.muni.cz

Katedra regionální ekonomie a správy

Peněžní fondy ÚSC

- ČÚS č. 704 – Fondy účetní jednotky
 - ÚSC zřizují peněžní fondy dobrovolně
 - Zřizovatel
 - zastupitelstvo obce
 - rada kraje, pokud si tuto působnost nevyhradí zastupitelstvo kraje
 - ÚSC nemusí mít zřízený žádný peněžní fond → prostředky soustředěny pouze na bankovním účtu (ZBÚ)
-

Statut peněžního fondu

- statut vydává ten orgán ÚSC, který peněžní fond zřídil
 - příjmy a výdaje peněžního fondu, specifikace použití prostředků fondu
 - může být vydán formou OZV
-

- peněžní fondy mohou být účelové
 - př. sociální fond obce
 - př. fond bytové výstavby
 - peněžní fondy mohou být bez účelového určení
 - př. fond rezerv a rozvoje
-

Účtování peněžního fondu

- Fond je napojen na rozpočet ÚSC
 - peněžní prostředky se ve fondu pouze ukládají, pokud mají být použity, převedou se zpět do rozpočtu
 - Peněžní operace jsou realizovány přímo z účtu peněžního fondu.
 - Pozn.: konsolidace
-

- SÚ 236 – běžné účty peněžních fondů – peněžní prostředky fondu
 - SÚ 419 – ostatní fondy – pasivní účet
 - SÚ 548 – tvorba fondů
 - SÚ 648 – čerpání fondů
-

Účtování o fondu

- a) Výsledkové – účtování tvorby a použití fondu přes 548, 648; zkresluje výši výnosů a nákladů
 - b) Zdrojové – pouze přes 401, 419
-

Pozn.: účet 401 je použit k tvorbě investičních fondů z odpisů u PO, dle ČÚS 704 je možné jej využít i u peněžních fondů ÚSC (AE!!)

- Je možná též přímá tvorba fondu (z výnosů, např. úroků z bankovního účtu fondu):

236 MD / 6xx D a 401 MD / 419 D

(např. SÚ 662, 603, 64x, 649, příp. 403 – pozor na rozpočtovou skladbu)

Použití fondů

- Zjednodušeně:
 - 5xx MD / 236 D
 - 419 MD / 401 (648) D
 - Náklady např.
 - 501 – spotřeba materiálu,
 - 569 – bankovní poplatky,
 - 511 – opravy a udržování, příp.
 - 042 – pořízení DM.
-

Majetek ÚSC

- Stálá aktiva (dlouhodobý majetek)
 - majetek, který slouží dlouhodobě, spotřeba probíhá postupně (opotřebovává se)
 - Oběžná aktiva (krátkodobá aktiva, krátkodobý majetek)
 - majetek, který ÚSC používá ve své činnosti, ihned se spotřebuje, příp. je proces přeměny z jedné formy majetku na druhou kratší než 1 rok
-

Zákon o obcích a majetek

- povinnost spravovat svůj majetek účelně a hospodárně v souladu se zájmy obce a úkoly, které plní
 - majetek chránit před zničením, poškozením, odcizením či zneužitím
 - povinnost včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení
-

Publikační povinnost obce

- záměr prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce
 - Publikační povinnost se NEVZTAHUJE na
 - pronájem bytů a hrobových míst
 - pronájem nebo výpůjčku majetku obce na dobu kratší než 30 dnů
 - pronájem nebo výpůjčku právnické osobě zřízené obcí
-

Zákon o krajích a majetek

- Podobné vymezení jako u obcí,
 - publikační povinnost je 30 dnů, nevztahuje se na
 - pronájem bytů,
 - pronájem anebo výpůjčku majetku kraje na dobu kratší než 90 dnů nebo
 - jde-li o pronájem nebo výpůjčku právnické osobě, jejímž zřizovatelem je kraj, nebo
 - jde-li o pronájem silničního nebo silničního pomocného pozemku v souvislosti se zvláštním užíváním silnic podle zvláštního zákona,
 - na výpůjčky nebo pronájem majetku svěřeného příspěvkovým organizacím zřízeným krajem.
-

Dlouhodobý majetek

- Účtová třída 0
 - nehmotný DM – ú. sk. 01
 - hmotný DM - 02, 03
 - Drobný DM: DDNM – 018, DDHM – 028
 - finanční DM – 06
 - 04 – nedokončený a pořizovaný DM, ~~uspořádací účty TZ~~
 - 05 – poskytnuté zálohy na DM
 - oprávky – 07, 08
 - ÚSC majetek neodepisovaly, odepisovat začaly od roku 2012
-

Analytické účty k majetku

ČÚS 701, bod 3 (část)

Při vytváření analytických účtů bere účetní jednotka v úvahu zejména následující hlediska:

- a) členění podle jednotlivých druhů majetku, hmotně odpovědných osob, míst uložení či umístění majetku,
 - b) zatížení majetku zástavním právem nebo věcným břemenem, převedené nebo poskytnuté zajištění,
 - c) změna reálné hodnoty u majetku určeného k prodeji
-

Vyhláška 410/2009 Sb.

- co se promítá do jednotlivých položek rozvahy (§11-32) → vymezení DM
 - metody při evidenci, účetní metody
 - co vstupuje a nevstupuje do pořizovací ceny DM (§55)
-

DHM – Vyhláška 410/2009 Sb., 14:

- pozemky, bez ohledu na výši ocenění
 - kulturní předměty, bez ohledu na výši ocenění
 - stavby, bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti
 - samostatné movité věci a soubory movitých věcí s dobou použitelnosti delší jak 1 rok, jejich ocenění je vyšší jak 40000 Kč, předměty z drahých kovů
 - pěstitelské celky trvalých porostů
 - DDHM – doba použitelnosti > 1 rok, ocenění > 3 000 Kč a max. 40000 Kč, spodní hranici lze vnitřním předpisem snížit
 - ostatní DHM – dospělá zvířata, ložiska nevyhrazeného nerostu (obojí bez ohledu na výši ocenění, technické zhodnocení)
 - 042 – nedokončený DHM
-

DNM – Vyhláška 410/2009 Sb., 11:

- zejména nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software a ocenitelná práva, s dobou použitelnosti delší jak 1 rok a u kterých je ocenění vyšší jak 60 000 Kč, povolenky na emise, preferenční limity
 - technické zhodnocení, ocenění > 60 000 Kč v rámci účetního období
 - i když majetek účetní jednotka užívá, ale nevlastní
 - DDNM – doba použitelnosti > 1 rok, ocenění > 7 000 Kč a max. 60 000 Kč, spodní hranici lze vnitřním předpisem snížit
 - 041 – nedokončený DNM
-

Dlouhodobý finanční majetek

– Vyhláška 410/2009 Sb., 17:

- CP a podíly, které budou v držení účetní jednotky déle než 1 rok
 - majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem (více jak 50 %)
 - majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem (více jak 20 %)
 - dluhové cenné papíry držené do splatnosti
 - půjčky osobám ve skupině (úročené půjčky obchodním společností, kde má obec rozhodující vliv)
 - jiné dlouhodobé půjčky (úročené půjčky ostatním obchodním spol.)
 - termínované vklady dlouhodobé
 - ostatní DFM (např. vklady s menšinovým vlivem)
 - 043 – pořizovaný DFM
-

Drobný DM

- Při pořízení je uhrazen jako PROVOZNÍ NÁKLAD, cena vstupuje do nákladů
 - 558 – náklady z drobného dlouhodobého majetku
 - DDM se sleduje na majetkovém účtu
 - 028 DDHM
 - 018 DDNM
 - a na účtu OPRÁVEK 088, 078
-

Podrozná evidence majetku

- Účty 901, 902 - Jiný drobný dlouhodobý majetek
= majetek, který nesplňuje pouze podmínku dolní hranice pro vykazování na účtu 018, 028
 - 903 – Ostatní majetek:
 - majetek svěřený zřizovaným příspěvkovým organizacím
 - majetek vložený a vytvořený v DSO, jehož je obec členem
 - a další...
 - Další účty účtové třídy 9
-

Odpisování majetku

- ČÚS č. 708
 - ÚSC o odpisech účtují od roku 2012.
 - K 31.12.2011 poprvé oprávky majetku.
 - 2011 a 2012 tzv. zjednodušený způsob odpisování majetku - k 31.12.2011 obce zařadily stávající majetek do odpisových skupin a jednorázově zaúčtovaly na oprávky 40 % hodnoty majetku.
 - ÚSC mohou odepisovat majetek
 - rovnoměrně (lineárně),
 - výkonový způsob odepisování,
 - komponentní způsob odepisování.
-

Krátkodobý majetek

- Zásoby
 - Krátkodobý finanční majetek - rozpočtové účty, ostatní bankovní účty, krátkodobý finanční majetek, peníze, návratné finanční výpomoci
 - Pohledávky
-

Zásoby

- ČÚS č. 707 - účtování způsobem A (průběžný způsob) nebo B (periodický způsob) - rozhodnutí účetní jednotky ve vnitřním předpise)
 - Je dovoleno oba způsoby kombinovat, v rámci analytických účtů však může být uplatněn jenom jeden způsob.
 - Při obou způsobech musí úbytky zásob vykázané v účetní závěrce odpovídat skutečnému úbytku zásob.
-

Transfery

- Projev přerozdělovacích procesů
 - uvnitř veřejného sektoru,
 - směřující k jiným subjektům – NNO, ziskový sektor
 - přijaté dotace,
 - poskytované dotace
 - rozdíl ve zobrazených informacích v rozpočtové skladbě
 -
 - ČÚS č. 703
-

Přijaté transfery

- Dotace, které plynou do rozpočtů ÚSC
 - Členění dle různých kritérií
 - dle poskytovatele
 - dle účelovosti
 - účelové
 - neúčelové
 - dle nárokovosti
 - nárokové
 - nenárokové
 - dle vypořádání dotací
 - (ne)podléhající finančnímu vypořádání s poskytovatelem po skončení rozpočtového roku
 - → jiné zaúčtování
-

Podrozvahové účty

Typ transferu	SÚ	Název účtu	Poznámka
Zahraniční poskytovatel	913	KPP ze zahraničních transferů	- ÚSC účtuje vždy, - účtuje k okamžiku podání žádosti o transfer nebo pokud dojde ke skutečnosti, která zakládá možnost získání transferu
	953	DPP ze zahraničních transferů	
Tuzemský poskytovatel	915	Ostatní KPP z transferů	- ÚSC účtuje o skutečnosti, která je podstatná a významná z hlediska posouzení její majetkoprávní situace, - účtuje k okamžiku přijatého rozhodnutí o přiznání daného transferu nebo podepsání smlouvy, - ve vnitřním předpise musí být stanoveny hladiny významnosti pro účtování na těchto účtech.
	955	Ostatní DPP z transferů	

Pohledávky

Poskytovatel	SÚ	Název účtu
Státní rozpočet, státní fondy, Národní fond	346	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi
Kraj, obec, DSO, RRRS, PO	348	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi
Ostatní subjekty (např. Fyzické a právnické osoby, nadace, MAS,..)	344	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce

Zálohy

Typ zálohy	SÚ	Název účtu	Podmínky použití
Přijatá	374	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	Záloha bude vypořádána za období kratší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců
	472	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	Záloha bude vypořádána za období delší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců

Rozvahové a výsledkové účty

Typ transferu	SÚ	Název účtu
Investiční	403	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku
Neinvestiční	672	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů

Rozvahové účty - dohady

Případy, kdy musí mít účetní jednotka jistotu, že transfer skutečně obdrží (musí mít rozhodnutí od poskytovatele nebo podepsanou smlouvu o přijetí transferu)	Tvorba dohadů
Projekt je realizován ve více účetních obdobích	ANO
Projekt je realizován a vypořádán v rámci jednoho účetního období	NE
Zařazení majetku do užívání předchází závěrečnému vyúčtování transferu	ANO

Přijetí neinvestičního transferu bez povinnosti finančního vypořádání, realizace a přijetí transferu proběhne ve stejném účetním období

Neinvestiční transfer ze SR		MD	D
1	Vznik pohledávky za poskytovatelem transferu	346	672
2	Přijetí transferu na běžný účet	231	346

Souhrnný dotační vztah

a) bez časového rozlišení – stejné jako předchozí

		MD	D
1	Předpis transferu v celkové roční výši	346	672
2	Přijetí transferu na běžný účet (ve výši 1/12)	231	346

b) s časovým rozlišením

		MD	D
1	Předpis transferu v celkové roční výši	346	384
2	Měsíční rozpouštění časového rozlišení transferu	384	672
3	Přijetí transferu na běžný účet (ve výši 1/12)	231	346

Neinvestiční transfer

- vypořádání v běžném účetním období, záloha

Neinvestiční transfer ze SR		MD	D
(1)	(Předpis pohledávky za poskytovatelem transferu)	(915)	(999)
2	Přijetí transferu na běžný účet	231	374
3a	Čerpání dotace		
	a)Skutečná výše (vyšší než přijatá záloha)	346	672
	b)(Odúčtování podmíněné pohledávky)	999	915
	c)Zúčtování přijaté zálohy	374	346
4a	Přijetí doplatku transferu	231	346
3b	Čerpání transferu		
	a)Skutečná výše (nižší než přijatá záloha)	346	672
	b)Zúčtování přijaté zálohy	374	346
4b	Vratka nespotřebované části transferu	374	231

Neinvestiční transfer

- vypořádání v následujícím účetním období, záloha

Neinvestiční transfer ze SR		MD	D
(1)	(Předpis pohledávky za poskytovatelem transferu)	(915, 955)	(999)
2	Příjem transferu	231	374 (472)
3	Převod alikvotní části nároku (náklady kryté dotací) do příštího období	388	672
4	2. rok – vypořádání dotace	346	388
	(Odúčtování podmíněné pohledávky)	(999)	(915, 955)
	Zúčtování zálohy	374 (472)	346
5a	Doplatek	231	346
5b	Vratka dotace	374	231

Poskytování transferů

Podrozvahové účty

Typ transferu	SÚ	Název účtu	Poznámka
Tuzemský příjemce	916	Ostatní KPZ z transferů	- ÚSC účtuje o skutečnosti, která je podstatná a významná z hlediska posouzení její majetkoprávní situace, - účtuje k okamžiku přijatého rozhodnutí o přiznání daného transferu nebo podepsání smlouvy, - ve vnitřním předpise musí být stanoveny hladiny významnosti pro účtování na těchto účtech.
	956	Ostatní DPZ z transferů	
Zahraniční příjemce	914	KPZ ze zahraničních transferů	- ÚSC účtuje vždy, - účtuje k okamžiku schválení poskytnutí transferu nebo pokud dojde k jiné skutečnosti, která zakládá možnost poskytnutí nebo zprostředkování takového transferu příjemci.
	954	DPZ ze zahraničních transferů	

Závazky

Příjemce	SÚ	Název účtu
Kraj, obec, DSO, RRRS, PO	349	Závazky k vybraným místním vládním institucím
Ostatní subjekty (např. Fyzické a právnické osoby, nadace, MAS,..)	345	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce

(Případně 347 – obcí se prakticky netýká)

Zálohy

Typ zálohy	SÚ	Název účtu	Podmínky použití
Poskytnutá	373	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	Záloha bude vypořádána za období kratší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců
	471	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	Záloha bude vypořádána za období delší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců

Rozvahové a výsledkové účty

Typ transferu	SÚ	Název účtu	Poznámka
Investiční	401	Jmění účetní jednotky	Pouze u transferu vlastní zřízené příspěvkové organizaci
Neinvestiční i investiční	572	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	U ostatních subjektů

Rozvahové účty - dohady

Případy, kdy musí mít účetní jednotka jistotu, že transfer skutečně obdrží (musí mít rozhodnutí od poskytovatele nebo podepsanou smlouvu o přijetí transferu)	Tvorba dohadů
Transfer je poskytnut na více účetních obdobích	ANO
Transfer je poskytnut pouze na dané účetní období	NE

Průtokové transfery

SÚ	Název účtu
375	Krátkodobé zprostředkování transferů
475	Dlouhodobé zprostředkování transferů

Průtokové transfery

– vypořádání v běžném účetním období

Průtokový transfer ze SR		MD	D
1	Přijetí transferu na běžný účet	231	375
2	Převod transferu konečnému příjemci	375	231
3	Inkaso nespotřebované části transferu od příjemce	231	375
4	Vrácení nespotřebované části transferu poskytovateli	375	231

Půjčky

Zobrazení v rozpočtu

- přijatá půjčka – vždy ve tř. 8 – financování (8xx3, splátky jistiny 8xx4, úroky, další náklady tř. 5)
- poskytnutá půjčka – důvod poskytnutí ?
 - řízení likvidity, snaha o lepší zhodnocení dočasně volných peněžních prostředků
 - tř. 8 – financování (8xx8)
 - splátky jistiny ve tř. 8 (8xx7), výnos operace tř. 2
 - sledování rozpočtové politiky
 - ve výdajích (56xx, 64xx)
 - splátky v nedaňových příjmech (24xx)

pozn. 62xx Nákup akcií a majetkových podílů

Přijaté půjčky

- Vznik závazku tyto prostředky v budoucnosti splatit
 - Zobrazí se jako financující operace
 - Krátkodobé závazky (do 1 roku)
 - Dlouhodobé závazky
 - Návrátné finanční výpomoci
-

Úvěr přijatý na ZBÚ – na pořízení DM

Přijetí **krátkodobého** úvěru a jeho splátky:

MD	D	pol.	§
231		8113	----
	281	----	----
281		----	----
	231	8114	----

Přijetí **dlouhodobého** úvěru a jeho splátky:

MD	D	pol.	§
231		8123	----
	451	----	----
451		----	----
	231	8124	----

Pozn.: Dále účtujeme o úvěrovém rámci v podrozvaze (blíže viz následující příklad)

Úvěr čerpaný přímo z úvěrového účtu

- 1. Předpis výše úvěrového rámce** 991 nebo 992 MD/999 D
 - 2. Předpis faktury** (např. na výstavbu kanalizace)
Předpis **dlouhodobého podmíněného závazku** (smlouva o dílo)
999 MD / 971, 972 D
Faktura přijatá
042 MD / 321 D
Odúčtování podmíněného závazku (ve chvíli zaúčtování na 321)
971, 972 MD / 999 D
 - 3. Úhrada faktury z úvěru** (pokud lze softwarově zajistit zobrazení přijetí úvěru v rozpočtu)
321 MD / 281, 451 D 6121 pol. 2321 §
Pozn. Neúčtováno o položce 8123 (příp. 8113), v rozpočtu se ale musejí projevit
 - 4. Splátka:** 281, 451 MD / 231 D 8124 pol. 0000 §
Odúčtování části úvěrového rámce (ve chvíli zaúčtování na 281, 451)
999 MD / 991, 992 D
-

Poskytnuté půjčky

- pohledávka ÚSC vůči jinému subjektu
 - důvod poskytování
 - krátkodobé, dlouhodobé poskytnuté půjčky
-

Poskytnuté návratné finanční výpomoci

316 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé

462 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé

067 – Dlouhodobé půjčky

Účtování o termínovaných vkladech

244 – Termínované vklady krátkodobé

068 – Termínované vklady dlouhodobé

Rozpočtová skladba:

8117, 8127 – přijetí prostředků na termínovaném vkladu

8118, 8128 – převod prostředků z termínovaného vkladu (rušení termínovaného vkladu)

Pozn. obdobně RS u ZBÚ - pro převod ~~prostředků ze ZBÚ ve prospěch TV a zpět~~

DĚKUJI ZA POZORNOST